

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди**

Кафедра філософії

**Презентація навчальної
дисципліни “Світоглядні,
методологічні та соціокультурні
основи наукових досліджень”
(курс за вибором)**

Предмет навчальної дисципліни:

система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни

філософія

історія

педагогіка

психологія

соціологія

етика

політологія

логіка

природознавство

культурологія

правознавство

Зміст та структура навчальної дисципліни

□ Модуль I

- Тема 1. Сутність науки. Основні принципи наукового пізнання
- Тема 2. Ґенеза гносеологічної та методологічної проблематики в історії філософії
- Тема 3. Філософсько-методологічні проблеми науки у XIX–XX ст.
- Тема 4. Філософія науки як напрям філософії та методологія наукового пізнання
- Тема 5. Основна проблематика гносеології. Проблема істини у пізнанні

□ Модуль II

- Тема 6. Методологічні засади та динаміка розвитку науки. Феномен наукових революцій
- Тема 7. Методи наукового дослідження
- Тема 8. Структура наукового дослідження
- Тема 9. Специфіка методологічних проблем соціально-гуманітарних наук
- Тема 10. Наука в соціокультурному контексті. Етика науки

□ Модуль III

- Тема 11. Організація наукових досліджень
- Тема 12. Технологія наукових досліджень
- Тема 13. Створення інформаційної бази наукового пошуку. Бібліографічний апарат наукових досліджень
- Тема 14. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень
- Тема 15. Виконання й захист кандидатських і докторських дисертацій

Основні першоджерела

Т. Кун
«Структура
наукових
революцій»

П. Файерабенд
«Вибрані
твори по
методології
науки»

Карл
Ясперс
«Психологія
світоглядів»

Г. Гадамер
«Істина та
метод»

І. Лакатос
«Фальсифікація
і методологія
науково-
дослідницьких
програм»

М. Полані
«Особистісне
знання. На
шляху до
посткритичної
філософії»

М. Вебер
«Наука як
покликання і
професія»

М. Горкгаймер
«Критика
інструменталь-
ного розуму»

К. Поппер
«Логіка і
зростання
наукового
знання»

Р. Декарта
«Міркування
про метод»

Програмні результати:

- розрізняти соціокультурно обумовлені форми організації наукового знання;
- систематично розкривати логіку наукових відкриттів, форми наукового знання;
- установлювати зв'язок наукових досліджень і практики;
- критично оцінювати можливості методологічних пропозицій у ситуації методологічного плюралізму;
- визначати проблемне поле своїх наукових досліджень, обґрунтовувати їх актуальність;
- обґрунтовувати методологічну основу та практичну значущість своїх досліджень;
- здійснювати верифікацію власних припущень, концепцій та теорій;
- демонструвати опанування методик міждисциплінарного синтезу та моделювання соціокультурних контекстів проблем, що досліджуються;
- формувати власну методологічну культуру;
- переконливо аргументувати і робити теоретичні узагальнення.

Култаєва М.Д.,
доктор
філософських наук,
професор, член-
кореспондент НАПН
України

Дроботенко М.О.,
кандидат
філософських наук

Викладачі

Корж Г.В.,
кандидат
філософських
наук

Радіонова Н.В.,
доктор філософських
наук, професор